

Representantforslag 150 S

(2011–2012)

fra stortingsrepresentantene Trond Helleland, André Oktay Dahl, Michael Tetzschner og Siri A. Meling

Dokument 8:150 S (2011–2012)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trond Helleland, André Oktay Dahl, Michael Tetzschner og Siri A. Meling om tiltak for bedre brannvern i boliger

Til Stortinget

Bakgrunn

Bedre kontroll av og tilsyn med boliger beregnet for utleie

Det har siden 1980-tallet og frem til 2004 vært en nedadgående tendens i antall brannomkomne. I femårsperioden 2004–2008 økte imidlertid antallet, før det falt til et historisk lavt nivå i 2011. Åtte av ti personer som dør i brann omkommer i egen bolig. En styrking av brannsikkerheten i boliger er dermed avgjørende for å redusere antallet omkomne i branner.

En fersk rapport fra Norges brannvernforening viser at nær en tredel av landets brannvesen oppgir at det har vært én eller flere brannutrykninger til utleieboliger for gjestearbeidere de siste to årene.

Dødsbrannen på Gulskogen i Drammen i 2008, der syv polske arbeidere mistet livet, kunne vært unngått dersom boligen hadde blitt kontrollert tidligere, tror brannvesenet i Drammen. De siste årene har det vært flere tilfeller av brann i boliger som er disponert av utenlandsk arbeidskraft. Bare i løpet av ett år var det to tragiske branner i slike boliger, i henholdsvis Drammen og Bergen. Mange disponerer boliger med en generelt dårlig standard og/eller boliger som er i en brannteknisk dårlig stand.

Det er flere årsaker til at brann i disse boligene får så dramatiske utfall. Arbeidstakere kan komme fra land hvor boligstandarden og brannsikkerhetsnivået

kan være lavere enn i Norge. Arbeiderne får ofte tildelt bolig av sin norske arbeidsgiver eller oppdragsgiver, og har således selv liten innflytelse over valg av bolig. I tillegg kan boligene være bygd om for å huse mange beboere på et lite areal.

Årsaker til brann og tilsyn av bygninger

Ifølge brannstatistikk fra Brannvernforeningen henger om lag 50 pst. av alle boligbranner sammen med bruk av elektrisitet. Av disse brannene er om lag 50 pst. knyttet til feil ved selve anlegget og 50 pst. knyttet til feil bruk av elektriske apparater. Andre kilder oppgir at fire av ti branner starter i det elektriske anlegget, og at det ofte skjer fordi el-anlegget ikke er dimensjonert for et moderne forbruk. Ifølge statistikk fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (2008) hadde om lag 34 pst. av bygningsbrannene tilknytning til elektrisitet, enten forårsaket av feil på elektriske installasjoner/utstyr/apparater eller av feil bruk av elektrisk utstyr/apparat. Boligbranner knyttet til skorstein eller ildsted utgjør på sin side 5 pst. av brannstatistikken.

Elektrisk anlegg og utstyr kontrolleres av Det lokale elektrisitetstilsyn (DLE). Kontrollen utføres i snitt hvert 20. år. Skorstein og ildsted kontrolleres i snitt hvert tredje år av det lokale feiervesenet. Boliger er kategorisert på ulike måter avhengig av hvordan boligen skal brukes.

Forslagsstillerne anser effektive og målrettede kontroller som et viktig element i det forebyggende brannsikkerhetsarbeidet. DLE og feiervesenet må ha kompetanse, ressurser og sanksjonsmuligheter som gjør at kontrollene medfører en reell evaluering av kontrollobjektets tilstand. Forslagsstillerne savner oppmerksomhet fra regjeringen knyttet til kvalitets-sikring og faglige standarder for profesjoner som er avgjørende i arbeidet for å redusere brannrisikoene i

samfunnet. Nye produkter og nye teknologiske løsninger gjør at det er et kontinuerlig behov for at el-installatører, kontrollører i det lokale el-tilsynet og andre som håndterer potensielt svært brannfarlige installasjoner, sikres faglig oppdatering.

Ansvarsforhold

Forslagsstillerne understreker at enhver som er eier eller bruker av elektriske anlegg og elektrisk utstyr selv har et ansvar for at anlegg og utstyr til enhver tid er forskriftsmessig, og at det brukes i samsvar med produsentens anvisninger. Boligeier har dermed også et ansvar for standarden. I de tilfeller der eier/utleier har ansvar for at husværet innebærer sikkerhetsrisiko for leietakerne, må vedkommende være seg sitt ansvar bevisst. Dersom boliger seksjoneres opp uten at el-anlegget oppgraderes tilsvarende, må eieren av boligen ansvarliggjøres. Boligens eier må få et ansvar for at boligen holder godkjent standard ved utleietidspunkt.

Nødvendige tiltak

Mange har for liten kunnskap om de branntekniske kravene som stilles til boliger. Dette gjelder særlig utenlandske arbeidere og personer uten kjennskap eller erfaring med hvordan elektrisitet og elektriske anlegg brukes i Norge. De har derfor et dårligere utgangspunkt for å avdekke feil og mangler knyttet til brannsikkerhet, som for eksempel varslingsystemer, slokkeutstyr og rømningsveier. Forslagsstillerne mener det er nødvendig å øke kunnskapen om branntekniske krav til bolig og hvilke rettigheter og plikter man har som beboer i Norge. I den forbindelse mener forslagsstillerne at det kan være nødvendig å utgi informasjon på flere språk enn norsk, som for eksempel engelsk, polsk eller andre relevante språk. Informasjonen kan inneholde en sjekklister beboeren selv kan bruke ved befaring av bolig, hvilke rettigheter de har, boligens materiale og gjeldende branntekniske bestemmelser, brannvettregler mv.

Mange boliger har et elektrisk anlegg som er dimensjonert for færre personer enn de som bor i boligen. Hus seksjoneres opp i mindre enheter uten at anlegget oppgraderes tilsvarende. Konsekvensen av dette kan bli overbelastning på anlegget. Det har for eksempel vært flere tilfeller hvor beboere har forsøkt å overstyre el-anlegget fordi kapasiteten har vært for lav, med den konsekvens at det har blitt overbelastet, og dermed også ført til brann. Til tross for den høye brannhyppigheten i elektriske anlegg er tilsynet svært sjeldent.

Forslagsstillerne mener det bør vurderes om slike tilsyn bør gjennomføres oftere, og særlig i boliger

som enten er ombygd og delt opp i flere seksjoner, eller er ment for midlertidig husvære. I den sammenheng er det også relevant å vurdere om definisjonen på midlertidig husvære er dekkende nok.

Forslagsstillerne mener videre det bør vurderes om boliger som seksjoneres opp i flere enheter skal kontrolleres ved ferdigstillelse. Det kan for eksempel utarbeides en sluttattest som viser at nødvendig infrastruktur er dimensjonert for antallet seksjoner i boligen. Boliger som er ment for kortvarige boforhold, kan kontrolleres oftere.

Brannsikkerhetsutvalget avga i januar 2012 utredningen «Brannsikkerhet for utsatte grupper», NOU 2012:4, til Justisdepartementet. Utredningen har vært på høring, og etter forslagsstillerne oppfatning er det av stor betydning at regjeringen i løpet av kort tid presenterer tiltak for å øke brannsikkerheten for utsatte grupper.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan relevant informasjon om branntekniske forhold, rettigheter og plikter mv. kan bli utgitt på flere språk enn norsk, og bli distribuert til arbeidstakere/beboere.
2. Stortinget ber regjeringen vurdere om tilsyn av elektriske anlegg bør gjennomføres oftere enn hvert 20. år. En særlig vurdering bør tas av boliger som enten er ombygd og delt opp i flere seksjoner eller er ment for midlertidig husvære.
3. Stortinget ber regjeringen vurdere om boliger som seksjoneres opp i flere enheter, må kontrolleres og godkjennes ved ferdigstillelse.
4. Stortinget ber regjeringen vurdere mulige ordninger med re-sertifisering eller fjerning av autorisasjon av el-installatører og andre med installasjons- eller tilsynsansvar for elektriske anlegg.
5. Stortinget ber regjeringen gjennomføre en uavhengig evaluering av de lokale el-tilsyns kompetanse knyttet til el-sikkerhet og brannforebygging, samt styrke kontrollen med elektrobransjens kompetansenivå knyttet til dette.
6. Stortinget ber regjeringen utrede erfaringene med bruk av sanksjoner ved brudd på regelverket, og vurdere behovet for ytterligere sanksjonsmuligheter ved grove overtredelser.